

Wymagania edukacyjne

z plastyki dla klasy 7

Ten dokument wyjaśnia, czego uczeń/uczenica uczy się na lekcjach plastyki w klasie 7 i jakie wymagania trzeba spełnić, aby otrzymać poszczególne oceny. Materiał podzielony jest na działy zgodnych z rozdziałami podręcznika. Dokument jest przeznaczony zarówno dla uczniów, jak i dla rodziców – dzięki temu można wspólnie sprawdzić, na jakim etapie nauki znajduje się dziecko i co warto powtórzyć.

Uwaga: szczegółowy Przedmiotowy System Oceniania (PSO) może się różnić w zależności od szkoły i nauczyciela prowadzącego zajęcia – w razie wątpliwości warto zapytać nauczyciela o obowiązujące w danej klasie zasady.

1. Skala ocen i sposoby sprawdzania wiedzy

Oceny wystawiane są w skali od 1 (niedostateczna) do 6 (celująca). Nauczyciel sprawdza wiedzę i umiejętności uczniów na różne sposoby:

- obserwacja pracy i aktywności ucznia na lekcji,
- odpowiedzi ustne
- krótkie, niezapowiedziane kartkówki
- prace plastyczne
- aktywność plastyczna (poszerzanie wiedzy poza lekcją)
- projekty, prezentacje i praca w parach lub grupach

Zwykle uczeń może raz w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych kartkówek).

W razie dłuższej nieobecności uczeń ustala z nauczycielem termin uzupełnienia zaległości. Dokładne zasady ustala nauczyciel zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania.

2. Ogólne kryteria ocen

Ocena z plastyki uwzględnia:

- proces twórczy ucznia,
- jego indywidualne możliwości i postępy,
- aktywność i zaangażowanie,
- umiejętność współpracy i wypowiedzi.

Ocenianie ma charakter wspierający i kształtujący, zgodny z podstawą programową 2026.

Poniższa tabela pokazuje, co ogólnie oznacza dana ocena – niezależnie od tematu lekcji. Szczegółowe wymagania dla każdego działu podręcznika znajdują się w kolejnej części dokumentu.

Ocena	Co to oznacza w praktyce
6 <i>celująca</i>	Uczeń wykazuje szczególne zainteresowanie plastyką, inicjuje działania twórcze, eksperymentuje i proponuje własne, oryginalne rozwiązania artystyczne. Uczeń: • proponuje oryginalne rozwiązania i własne pomysły twórcze; • eksperymentuje ze środkami wyrazu plastycznego i technikami; • twórczo wykorzystuje poznane materiały i narzędzia; • formułuje i uzasadnia własne opinie na temat dzieł sztuki; • inicjuje działania zespołowe oraz aktywnie dzieli się refleksją na temat procesu twórczego.
5 <i>bardzo dobra</i>	Uczeń samodzielnie i twórczo realizuje zadania, interpretuje dzieła sztuki i świadomie wykorzystuje poznane pojęcia plastyczne. Uczeń: • tworzy samodzielną i przemyślaną wypowiedź plastyczną; • dobiera środki wyrazu plastycznego adekwatnie do zamysłu pracy; • samodzielnie dobiera techniki i materiały; • interpretuje dzieła sztuki, odwołując się do środków wyrazu plastycznego; • świadomie współtworzy działania plastyczne oraz potrafi je omówić
4 <i>dobra</i>	Uczeń poprawnie realizuje zadania plastyczne, świadomie stosuje środki wyrazu i techniki oraz aktywnie uczestniczy w zajęciach. Uczeń: • wykonuje pracę plastyczną zgodnie z tematem i instrukcją; • świadomie stosuje środki wyrazu plastycznego; • poprawnie posługuje się wybranymi technikami i materiałami; • rozpoznaje elementy języka plastycznego w dziełach sztuki; • aktywnie pracuje w grupie i wypowiada się na temat realizowanych działań.

Ocena	Co to oznacza w praktyce
3 dostateczna	Uczeń opanował podstawowe wiadomości i umiejętności. Wykonuje prace plastyczne zgodnie z poleceniami i podejmuje próby samodzielnego działania. Uczeń: • wykonuje proste prace plastyczne zgodnie z poleceniem nauczyciela; • stosuje podstawowe środki wyrazu plastycznego, takie jak linia, plama czy kolor; • posługuje się wybranymi technikami plastycznymi; • opisuje swoje wrażenia estetyczne związane z oglądanym dziełem lub własną pracą; • współpracuje z innymi uczniami podczas działań zespołowych.
2 dopuszczająca	Uczeń w minimalnym stopniu opanował wymagane wiadomości i umiejętności. Uczestniczy w zajęciach i przy wsparciu nauczyciela wykonuje proste zadania plastyczne. Uczeń: • uczestniczy w zajęciach plastycznych i podejmuje próby wykonania zadań; • wykonuje działania plastyczne przy wsparciu nauczyciela; • posługuje się podstawowymi narzędziami oraz materiałami; • ogląda dzieła sztuki i biernie uczestniczy w działaniach zespołowych; • wykazuje minimalną aktywność i zaangażowanie w proces twórczy.
1 niedostateczna	Uczeń nie opanował wymaganych wiadomości i umiejętności.

Ocena celująca a ocena bardzo dobra — ważne wyjaśnienie

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ocena celująca nie może być uzależniona od wiedzy wykraczającej poza podstawę programową – nauczyciel realizuje program nauczania zgodny z podstawą programową, więc pełne, samodzielne i bezbłędne opanowanie tego programu jest wystarczające, aby otrzymać najwyższą ocenę. Innymi słowy: ocena celująca jest dziś tym, czym dawniej była ocena bardzo dobra „bez zastrzeżeń”. O tym, że uczeń zasługuje na celującą, a nie tylko bardzo dobrą, decyduje przede wszystkim jakość zastosowania wiedzy. Jeśli uczeń dodatkowo interesuje sztuką i samodzielnie poszerza swoją wiedzę ponad program, nauczyciel może to potraktować jako dodatkowy argument za oceną celującą, ale nigdy jako warunek jej otrzymania.

3. Szczegółowe wymagania na poszczególne oceny wg działów

Dział 1. Co trzeba wiedzieć o dziele sztuki? Tworzywo dzieł sztuki

1.1 Co trzeba wiedzieć o dziele sztuki?

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2	rozpoznać dzieło sztuki jako wytwór działalności artystycznej; wskazać podstawowe elementy dzieła, np. temat, formę i tworzywo.
3	wymienić podstawowe informacje potrzebne do opisu dzieła sztuki; określić jego temat i podstawowe środki wyrazu.
4	opisać dzieło sztuki, uwzględniając temat, formę, technikę, tworzywo oraz podstawowe środki wyrazu.
5	samodzielnie analizować dzieło sztuki, łączyć informacje o jego treści i formie oraz formułować uzasadnione wnioski.
6	twórczo i wnikliwie analizować dzieła sztuki; samodzielnie formułować i uzasadniać własne interpretacje, dostrzegając związki między formą, treścią i kontekstem.

1.2 Tworzywa w rysunku i grafice

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2	rozpoznać podstawowe tworzywa i narzędzia stosowane w rysunku i grafice; wykonać proste ćwiczenie z użyciem wybranego narzędzia.
3	wymienić wybrane materiały i narzędzia rysunkowe oraz graficzne; stosować je zgodnie z instrukcją.
4	poprawnie dobierać tworzywo, narzędzie i technikę do zamierzonego efektu; świadomie stosować poznane środki wyrazu.
5	samodzielnie eksperymentować z tworzywami rysunkowymi i graficznymi; dobierać technikę do własnego zamysłu artystycznego.
6	twórczo łączyć różne tworzywa i techniki rysunkowe oraz graficzne; uzyskiwać oryginalne efekty i uzasadniać wybór zastosowanych środków.

1.3 Techniki malarskie

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2	rozpoznać podstawowe techniki malarskie i wskazać wybrane materiały; wykonać prostą pracę malarską.
3	wymienić wybrane techniki malarskie; zastosować jedną z nich zgodnie z poznanymi zasadami.
4	rozpoznawać i stosować poznane techniki malarskie; świadomie dobierać narzędzia, materiały i sposób nakładania farby.

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
5	samodzielnie dobierać technikę malarską do tematu i zamierzonego efektu; łączyć środki malarskie w przemyślanej pracy.
6	twórczo eksperymentować z technikami malarskimi; świadomie łączyć tradycyjne sposoby malowania z własnymi rozwiązaniami.

1.4 Techniki rzeźbiarskie – tradycyjne i nowoczesne; Arte povera – sztuka biedna

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2	rozpoznać rzeźbę i podstawowe materiały rzeźbiarskie; wskazać przykłady prostych technik tradycyjnych i nowoczesnych.
3	wymienić wybrane techniki rzeźbiarskie oraz materiały; wyjaśnić w podstawowym zakresie ideę sztuki biednej (arte povera).
4	charakteryzować wybrane techniki rzeźbiarskie; świadomie wykorzystywać materiały w pracy inspirowanej rzeźbą lub arte povera.
5	samodzielnie dobierać materiały i sposób opracowania formy rzeźbiarskiej; interpretować ideę arte povera poprzez własną realizację.
6	twórczo eksperymentować z tradycyjnymi i nowoczesnymi tworzywami rzeźbiarskimi; oryginalnie wykorzystywać przedmioty i materiały zgodnie z ideą arte povera.

1.5 Jak powstają dzieła architektury?

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2	rozpoznać architekturę jako dziedzinę sztuki; wskazać podstawowe elementy i funkcje budowli.
3	wymienić podstawowe etapy powstawania dzieła architektury; rozpoznać związek formy budowli z jej funkcją.
4	opisać podstawowe zasady projektowania architektury; uwzględniać funkcję, formę, przestrzeń i otoczenie.
5	samodzielnie analizować projekt lub budowlę pod względem funkcjonalnym i estetycznym; przygotować przemyślany projekt architektoniczny.
6	twórczo projektować rozwiązania architektoniczne; świadomie łączyć funkcję, formę, przestrzeń i kontekst otoczenia oraz uzasadniać własne decyzje.

1.6 Technologie sztuki nowych mediów; Nowe formy realizacji artystycznych

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2	rozpoznać wybrane przykłady sztuki nowych mediów; wskazać podstawowe technologie wykorzystywane w działaniach artystycznych.

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
3	wymienić przykłady nowych technologii stosowanych w sztuce; wykonać proste działanie artystyczne z użyciem narzędzia cyfrowego.
4	rozpoznawać i opisywać wybrane formy sztuki nowych mediów; świadomie korzystać z prostych narzędzi cyfrowych w realizacji pracy.
5	samodzielnie tworzyć prostą realizację z wykorzystaniem technologii cyfrowych; dobierać narzędzia do celu i treści wypowiedzi.
6	twórczo wykorzystywać technologie nowych mediów; eksperymentować z nowymi formami realizacji artystycznych i świadomie uzasadniać wybór technologii.

Dział 2. Forma dzieła sztuki

2.1 Linia i kontur

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2	rozpoznać linię i kontur jako środki wyrazu plastycznego; wykonać proste ćwiczenie z ich zastosowaniem.
3	wymienić podstawowe rodzaje linii; stosować linię i kontur w prostej kompozycji.
4	świadomie różnicować rodzaj, kierunek, długość i natężenie linii; wykorzystywać kontur do budowania formy.
5	samodzielnie dobierać charakter linii i konturu do treści oraz nastroju pracy; tworzyć przemyślane kompozycje.
6	twórczo eksperymentować z linią i konturem; wykorzystywać ich właściwości do uzyskania oryginalnych efektów ekspresyjnych i przestrzennych.

2.2 Barwa – jasność, nasycenie, walor

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2	rozpoznać podstawowe właściwości barwy; wskazać barwy jaśniejsze, ciemniejsze i bardziej lub mniej nasycone.
3	wyjaśnić pojęcia jasności, nasycenia i waloru; zastosować je w prostej pracy.
4	świadomie różnicować jasność, nasycenie i walor; dobierać barwy odpowiednio do zamierzonego efektu.
5	wykorzystywać właściwości barw do budowania przestrzeni, nastroju i ekspresji; samodzielnie uzasadniać dobór kolorystyki.
6	twórczo operować jasnością, nasyceniem i walorem; świadomie eksperymentować z relacjami barwnymi dla uzyskania zamierzonego efektu.

2.3 Kompozycja; Sztuka publiczna i relacyjna

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2	rozpoznać kompozycję jako sposób organizowania elementów dzieła; wskazać podstawowe zasady porządkowania form.
3	wymienić podstawowe zasady kompozycji i zastosować je w prostej pracy; rozpoznać przykład sztuki publicznej.
4	świadomie organizować elementy kompozycji; wyjaśniać podstawowe cechy sztuki publicznej i relacyjnej.
5	samodzielnie budować przemyślaną kompozycję; analizować wpływ miejsca, odbiorcy i relacji społecznych na dzieło sztuki.
6	twórczo wykorzystywać zasady kompozycji; projektować działania artystyczne odnoszące się do przestrzeni publicznej i relacji z odbiorcą.

2.4 Kształt i światło

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2	rozpoznać kształt oraz światło jako elementy budujące formę; wskazać miejsca oświetlone i zacienione.
3	przedstawiać podstawowe kształty z uwzględnieniem światła; stosować proste zasady światłocienia.
4	świadomie wykorzystywać światło do podkreślania kształtu i przestrzenności form; różnicować oświetlenie.
5	samodzielnie budować formę za pomocą kształtu, światła i cienia; wykorzystywać oświetlenie do tworzenia nastroju.
6	twórczo interpretować zależności między kształtem i światłem; eksperymentować z oświetleniem i jego rolą w budowaniu znaczenia dzieła.

2.5 Faktura w rzeźbie i w malarstwie

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2	rozpoznać fakturę w dziele malarskim i rzeźbiarskim; wskazać prosty przykład faktury.
3	rozróżniać wybrane rodzaje faktury; zastosować prostą fakturę w pracy malarskiej lub rzeźbiarskiej.
4	świadomie różnicować fakturę i wykorzystywać ją do podkreślania materiału oraz formy.
5	samodzielnie dobierać sposób uzyskania faktury; wykorzystywać ją do budowania przestrzeni, nastroju i charakteru dzieła.
6	eksperymentować z fakturą w malarstwie i rzeźbie; twórczo łączyć materiały i sposoby opracowania powierzchni.

2.6 Perspektywa i głębia

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2	rozpoznać przedstawienie przestrzeni i głębi w dziele; wskazać elementy bliższe i dalsze.
3	wymienić podstawowe sposoby przedstawiania przestrzeni; zastosować prostą zasadę perspektywy.
4	świadomie stosować poznane zasady perspektywy; różnicować wielkość, położenie i nakładanie się elementów.
5	samodzielnie budować przekonujące przedstawienie głębi; łączyć perspektywę z kolorem, światłem i kompozycją.
6	twórczo wykorzystywać różne sposoby budowania przestrzeni i głębi; świadomie deformować lub modyfikować perspektywę dla uzyskania zamierzonego efektu.

2.7 Ekspresja, kontrast, deformacja; Street art

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2	rozpoznać ekspresję, kontrast i deformację w prostych przykładach dzieł; wskazać podstawowe cechy street artu.
3	wyjaśnić podstawowe pojęcia ekspresji, kontrastu i deformacji; wykonać prostą pracę inspirowaną sztuką ulicy.
4	świadomie stosować kontrast i deformację do wyrażania emocji; rozpoznawać charakterystyczne cechy street artu.
5	twórczo wykorzystywać ekspresję, kontrast i deformację; analizować sposób oddziaływania street artu na odbiorcę i przestrzeń.
6	oryginalnie łączyć ekspresję, kontrast i deformację; tworzyć własne rozwiązania inspirowane street artem i świadomie uzasadniać ich znaczenie.

Dział 3. Treść dzieła sztuki

3.1 Tematy dzieł sztuki

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2	rozpoznać temat dzieła sztuki; wskazać, co przedstawia wybrane dzieło.
3	wymienić podstawowe tematy podejmowane przez artystów; opisać temat prostego dzieła.
4	rozpoznawać i charakteryzować różne tematy dzieł sztuki; wskazywać związki między tematem a formą.
5	samodzielnie analizować sposób przedstawienia tematu; interpretować wybór tematu w odniesieniu do środków artystycznych i kontekstu.

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
6	twórczo interpretować różnorodne tematy dzieł sztuki; dostrzegać wieloznaczność tematów i świadomie formułować własne stanowisko.

3.2 Symbole i znaki w dziele sztuki

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2	rozpoznać podstawowe symbole i znaki; wskazać ich znaczenie w prostym przykładzie.
3	wymienić przykłady symboli i znaków stosowanych w sztuce; odczytać ich podstawowe znaczenie.
4	analizować znaczenie wybranych symboli i znaków w dziele; wyjaśniać ich związek z treścią.
5	samodzielnie interpretować symbole i znaki, uwzględniając kontekst dzieła; stosować je w świadomej wypowiedzi plastycznej.
6	twórczo wykorzystywać symbole i znaki; dostrzegać ich wieloznaczność oraz tworzyć własne, czytelne rozwiązania symboliczne.

3.3 Dzieła abstrakcyjne i realistyczne; Sztuka i artyści amatorzy

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2	rozpoznać podstawowe różnice między dziełem abstrakcyjnym i realistycznym; wskazać prosty przykład.
3	wyjaśnić pojęcia abstrakcji i realizmu; opisać wybrane dzieło oraz wskazać jego podstawowe cechy.
4	porównywać dzieła abstrakcyjne i realistyczne pod względem formy i treści; dostrzegać różne sposoby wypowiedzi artystycznej.
5	samodzielnie analizować i interpretować dzieła abstrakcyjne oraz realistyczne; formułować opinie dotyczące wartości i sposobów tworzenia.
6	twórczo porównywać różne sposoby przedstawiania rzeczywistości; świadomie wykorzystywać inspiracje sztuką profesjonalną i twórczością artystów amatorów.

3.4 Cechy stylowe; Sztuka i prawo

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
2	rozpoznać pojęcie stylu i wskazać prostą cechę stylową dzieła; znać podstawową zasadę poszanowania cudzej twórczości.
3	wymienić wybrane cechy stylowe dzieł; wyjaśnić, że dzieło sztuki jest chronione prawem i należy respektować prawa autora.
4	rozpoznawać i charakteryzować podstawowe cechy stylowe; świadomie korzystać z cudzych materiałów, podając autora lub źródło zgodnie z zasadami.

Ocena	Uczeń / uczennica potrafi:
5	analizować cechy stylowe dzieł i porównywać je; stosować zasady poszanowania praw autorskich w pracy plastycznej i projektach.
6	wnikliwie analizować styl dzieł sztuki i jego przemiany; świadomie i odpowiedzialnie wykorzystywać cudzą twórczość, rozumiejąc znaczenie praw autorskich.

Uwaga końcowa: Wymagania szczegółowe należy interpretować z uwzględnieniem indywidualnych możliwości ucznia, jego postępów, aktywności, zaangażowania i procesu twórczego. Ocena celująca wynika przede wszystkim z jakości samodzielnego i świadomego zastosowania wiadomości i umiejętności przewidzianych programem.